
Wojewódzka konferencja „Kształtowanie postaw – wychowanie do wartości”

pod Honorowym Patronatem
Pierwszej Damy
Pani Agaty Kornhauser-Dudy

Wojewódzka konferencja

Kształtowanie postaw – wychowanie do wartości

pod Honorowym Patronatem
Małżonki Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
Pani Agaty Kornhauser-Dudy

Cel: Propagowanie działań podkreślających rangę kształtowania postaw i wartości w procesie wychowania.

Organizator: Kujawsko-Pomorski Kurator Oświaty.

Współorganizator: Zespół Szkół Specjalnych dla Dzieci i Młodzieży Przewlekle Chorych i Niepełnosprawnych w Ciechocinku.

Miejsce: Miejskie Centrum Kultury w Ciechocinku, ul. Żelazna.

Czas: 7 grudnia 2016 roku.

Adresat: Dyrektorzy, nauczyciele, pedagodzy szkół i placówek województwa kujawsko-pomorskiego.

Program konferencji:

- 9.00–9.30 Rejestracja uczestników.
- 9.30–9.45 Rozpoczęcie konferencji, powitanie zaproszonych gości – Pan Marek Gralik Kujawsko-Pomorski Kurator Oświaty.
- 9.45–10.15 *Rozważania teoretyczne na temat wartości* – dr hab. Marcin Jaranowski, etyk UMK w Toruniu,
- 10.15–10.45 *Gotowość dziecka do przyjmowania oddziaływań* – dr Tomasz Komendziński, Zakład Kognitywistyki i Epistemologii UMK w Toruniu,
- 10.45–11.15 *System wartości w kształtowaniu postaw* – dr Tomasz Jarmakowski-Kostrzanowski, psycholog UMK w Toruniu,
- 11.15–11.45 *Wychowanie jest sprawą serca* – prof. zw. Zbigniew Formella, Papieski Uniwersytet Salesjański w Rzymie,
- 11.45–12.05 *Z uczniem w świat wartości – rola nauczyciela w formowaniu postaw i wartości* – Dorota Grzybowska, dyrektor Zespołu Szkół Integracyjnych nr 1 we Włocławku,
- 12.05–12.15 *Kształtowanie wartości i postaw przez szkoły i placówki w oparciu o wyniki nadzoru pedagogicznego* – Teresa Więczkowska starszy wizytator Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy Delegatury we Włocławku.
- 12.15–12.45 Przerwa kawowa.
- 13.00–14.00 Prezentacja dobrych praktyk w zakresie kształtowania postaw i wychowania do wartości:
- *Znaczenie edukacji regionalnej w wychowaniu młodego pokolenia* – Niepubliczne Przedszkole w Stawkach i Zespół Szkół w Stawkach,
 - *Szkoła tylko na chwilę – jak kształtujemy wartości i postawy* – Zespół Szkół Specjalnych nr 1 dla Dzieci i Młodzieży Przewlekle Chorych i Niepełnosprawnych nr 1 w Ciechocinku,
 - *Rodzina, szkoła, środowisko* – Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Pocierzynie,
 - *Młody obywatel, patriota* – III Liceum Ogólnokształcące we Włocławku.
- 14.00 – 14.15 Podsumowanie i zakończenie konferencji – Pan Marek Gralik, Kujawsko-Pomorski Kurator Oświaty
- 14.15 – Zwiedzanie Ciechocinka.

**KUJAWSKO-POMORSKI
KURATOR OŚWIATY**

Marek Gralik

Kujawsko-Pomorski Kurator Oświaty

Wojewódzka konferencja *Kształtowanie postaw – wychowanie do wartości*, objęta **Honorowym Patronatem Małżonki Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej – Pani Agaty Kornhauser-Dudy**, została zorganizowana z inicjatywy Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty we współpracy z Zespołem Szkół Specjalnych dla Dzieci i Młodzieży Przewlekłe Chorych i Niepełnosprawnych w Ciechocinku. Konferencja, adresowana do dyrektorów, nauczycieli, pedagogów, wychowawców szkół i placówek województwa, wpisuje się w założenia polityki oświatowej państwa określone przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Jej celem jest propagowanie działań podkreślających rangę kształtowania postaw i wartości w procesie wychowania.

Wydawać by się mogło, że temat konferencji jest jednym z wielu truizmów powtarzanych często w odniesieniu do zadań współczesnej szkoły. Jednak czasy dzisiejsze wymagają od instytucji kształcących, a także od każdego pedagoga, aby na nowo definiować te pojęcia, które jeszcze nie tak dawno temu wydawały się oczywiste. Zadanie, przed którym staje współczesna szkoła, polega na budowaniu trwałych i silnych podstaw, dzięki którym młody człowiek będzie w stanie odnaleźć się w skomplikowanej rzeczywistości pełnej medialnego zgiełku, chaosu, czy polifonii rozmaitych, często sprzecznych idei.

Co przeciwstawić światu, w którym młody człowiek znajduje antywzorce czy fałszywe ideały źle pojętej absolutnej wolności oznaczającej w istocie samowolę? Co czynić, gdy pojęcie wartości kojarzy się młodzieży przede wszystkim z materialistycznym podejściem do życia? Odpowiedź brzmi jasno: to szkoła jest bastionem prawdziwych wartości, które nadają sens kulturze oraz ludzkiemu życiu. To szkoła oprócz domu rodzinnego, czy Kościoła musi wpajać uczniom wielkie idee takie jak Ojczyzna, wolność, miłość, czy mądrość. To pracujący w szkole nauczyciele muszą odgrywać rolę autorytetów i mistrzów kształtujących postawy młodego pokolenia, pokazujących, jak żyć w niezwykle skomplikowanym świecie późnej

nowoczesności, który wydaje się wrogi wobec jednostki oraz wobec wartości, o których często mówi się, że są „niemodne”, „niedzisiejsze”, że się zdewaluowały i nie przystają do lansowanej we współczesnym świecie wizji człowieka – egoisty, konformisty, materialisty. Przeciwdziałać temu można tylko poprzez powtarzanie wielkich słów – o których polski romantyk, Cyprian Kamil Norwid, mówił w ten sposób: „Ktoś je lat temu wypowiedział tysiąc,/ Lecz one dzisiaj grzmia - - i Ty za stosem/ Ksiąg drukowanych, gotów byłbyś przysiąc,/ Że bliższe ciębie są myślą i głosem!”. Wielkie słowa budują tożsamość, pozwalają odnaleźć się w świecie i docenić rolę tradycji. Dlatego też współczesna szkoła koniecznie musi odpowiedzieć na pytanie, jak wpajać młodzieży wartości, jak kształtować postawy mądrych i światłych obywateli, gorliwych patriotów, rozsądnych Polaków w epoce wszechobecnych mediów elektronicznych i dekonstruowania wzorców.

Dzisiejsza konferencja umożliwia spotkanie reprezentantów różnych środowisk edukacyjnych – ludzi nauki, dydaktyków akademickich oraz nauczycieli. Obrady nie tylko połączą perspektywę teoretyczną z długoletnim doświadczeniem pedagogicznym, ale doprowadzą do wyciągnięcia wielu ważnych wniosków ułatwiających nam wszystkim wykonywanie podstawowego zadania szkoły, jakim jest wychowanie do wartości i kształtowanie postaw. Ułatwią poszukanie odpowiedzi na, zdawałoby się banalne, a jakże ważne pytania, z którymi współczesna szkoła się zmagą w procesie odkrywania wartości i kierowania się nimi w dorosłym życiu.

Abstrakty wystąpień

dr hab. Marcin Jaranowski

Zakład Etyki, Instytut Filozofii UMK

Rozważania teoretyczne na temat wartości

Wykład wykorzystuje używane przez aksjologów pojęcie „czucia wartości” i dotyka kwestii elementarnej wyobraźni aksjologicznej, która umożliwi nakierowanie uczniów i wychowanków na refleksję na temat głębokiego sensu określonych działań i postaw, które kształtujemy. Trzon wykładu stanowi rozróżnienie wysiłków „poznawania” wartości oraz „rozpoznawania” wartości. Pierwszy rodzaj aktywności charakteryzuje wysiłek poznawczy ekspertów i teoretyków, natomiast drugi dotyczy nas wszystkich, zwłaszcza tych, którzy kształtują postawy osób mniej dojrzałych. „Rozpoznawanie” wartości to inaczej sięganie do świadomej refleksji na temat sensu tego, co już czynimy, w czym już uczestniczymy, czego już pragniemy, w ramach uczestnictwa w dziedzictwie kultury, a nawet w ramach zadań wynikających z przynależności gatunkowej. Nie jest ono czysto teoretyczną pracą intelektualną, jego celem nie jest też innowacja ani postęp, lecz jest pracą nad odkryciem znaczenia aktywności społecznej już zastanej, w której wspólnie i często nieświadomie wzrastamy. Uczyć rozpoznawać wartości to inaczej: uczyć samodzielnego zadawania pytania o sens tego, co przyswajam, gdy uczę się działać realizując dalekosiężne, niezwiązane z własnym interesem cele. Innymi słowy: uczyć świadomego poświęcenia tego, co moje, dla tego, co istotne.

dr Tomasz Komendziński

Zakład Kognitywistyki i Epistemologii, Instytut Filozofii UMK

Laboratorium Neurokognitywne, Interdyscyplinarne Centrum

Nowoczesnych Technologii UMK

Gotowość dziecka do przyjmowania oddziaływań

Edukację należy traktować jako element rozwoju w trakcie całego życia. Ma to swoje uzasadnienie ewolucyjne oraz rozwoju w perspektywie rozwoju osobniczego. W trakcie edukacji pracujemy na SES (status społeczno-ekonomiczny), ale również rezerwę poznawczą oraz rezerwę mózgową.

Dlaczego wychowanie dla wartości jest istotne? Ważne jest, ponieważ zapewnia względną długoterminową stabilizację rozwojową. Dzieje się tak wtedy, gdy rozumie się je jako dostarczanie

kompetencji do radzenia sobie z wartościami (dokonywanie skutecznych wyborów w perspektywie rozwoju przez całe życie). Edukację można postrzegać w perspektywie indywidualistycznej oraz w perspektywie społecznej. Dlatego dla realizacji zadań wychowawczych w związku z wartościami ważny jest rozwój tzw. mózgu moralnego oraz mózgu społecznego. Edukacja rozwija możliwości naszego mózgu w zakresie funkcjonowania w zgodzie z zasadami predykcyjnymi zarówno odnośnie do otoczenia fizycznego, jak i do otoczenia społecznego (zdolności komunikowania w zakresie intersubiektywności i czytania innych umysłów). Wszystkie nasze zmysły, a także organy związane z ruchem, odwołują się do pamięci oraz działania predykcyjnego (na podstawie niewielkiej informacji podejmują próbę przewidzenia przyszłości, czyli obraz całości). Predykcja jest efektem ewolucyjnego kształtowania redukcji złożoności, skracania czasu podejmowania decyzji (np. wobec przewidywania „wróg czy pożywienie”) oraz oszczędności energetycznej. Edukacja ma wobec tego za zadanie dostarczenie wystraszająco dużego i funkcjonalnie wartościowego zasobu poprzez kształcenie, zaś wychowanie względnie trwałej stabilizacji długoterminowej. Takie zadanie spełnia wychowanie dla wartości. Aby w tych dwóch zakresach być skutecznym należy wspomagać rozwój mózgu/umysłu zgodnie z jego możliwościami, czyli budować zasoby oraz ukazywać drogi uzyskiwania ich stabilności w odpowiednim momencie rozwoju dziecięcego mózgu w należyty sposób. Do tego potrzebna jest znajomość mózgowych mechanizmów uczenia się w ich rozwojowym wymiarze.

dr Tomasz Jarmakowski-Kostrzanowski
Zakład Psychologii Społecznej i Środowiskowej
Katedra Psychologii UMK

Psychologiczne i społeczne mechanizmy ocen moralnych

Prezentacja będzie koncentrowała się na mechanizmach dokonywania ocen moralnych ludzkich zachowań oraz ich konserwacji dla kształtowania postaw i wartości młodych ludzi.

W szczególności nacisk zostanie położony na takie zagadnienia jak rola emocji i procesów nieświadomych podczas oceny moralnej, różnorodność kryteriów i subiektywizm podczas oceny moralnej oraz rola racjonalizacji raz podjętej decyzji. Dodatkowo zaprezentowane zostaną mechanizmy, które aktywują się podczas sporów i konfliktów natury moralnej, które odpowiadają między innymi za wysoki poziom emocji a nawet agresji podczas konfliktów o ocenę moralną oraz sztywność naszych ocen moralnych. Wreszcie zaprezentowane zostaną potencjalne konsekwencje opisanych powyżej mechanizmów dla kształtowania postaw młodych ludzi.

prof. Zbigniew Formella sdb
Univeristà Pontificia Salesiana, Roma

Wychowanie jest sprawą serca

W wystąpieniu, skoncentrowanym na wychowaniu według metody salezjańskiej, skoncentruję się na propozycji św. Jana Bosko, znanej jako system prewencyjny w wychowaniu młodzieży. Wychodząc od krótkiej genezy społeczno-historycznej salezjańskiej metody wychowawczej, dokonam syntetycznego przedstawienia podstawowych zasad i celów salezjańskiego wychowania, opartych na trójmianie: rozum-religia-miłość. Podkreślam w tym miejscu ważność traktowania tego trójmianu jako jednej, wzajemnie warunkującej się i uzupełniającej zasady stosowanej w praktyce wychowawczo-dydaktycznej.

W aktualizacji propozycji wychowania salezjańskiego na terenie współczesnej szkoły skoncentruję się na jakości relacji wychowawczej: nauczyciel/wychowawca – uczeń/wychowanek, która, moim zdaniem, jest jednym z podstawowych warunków wpływania nie tylko na wzrost osoby wychowanek, ale i na jakość dydaktyki, a w konsekwencji na wzrost kompetencji ucznia/wychowanek.

Ponieważ spotykamy się w gronie osób odpowiedzialnych za propozycje formacyjne kierowane do nauczycieli, podkreślę, na zakończenie mojego wystąpienia, istotną rolę osobowości nauczyciela/wychowawcy w codziennej relacji wychowawczej. Pozwolę sobie na odczytanie propozycji formacji nauczycieli, pochodzących z tradycji salezjańskiej, w świetle współczesnych interpretacji pedagogiki i psychologii wychowawczej.

mgr Dorota Grzybowska

Dyrektor Zespołu Szkół Integracyjnych nr 1 we Włocławku

Z uczniem w świat wartości – rola nauczyciela w formowaniu postaw i wartości

„To co mówicie do dziecka, czego go uczycie, samo w sobie nie czyni w nim jeszcze żadnego wrażenia. We wnętrzu dziecka znajduje się natomiast odzwierciedlenie tego, jacy wy sami jesteście, czy jesteście dobrymi ludźmi, czy też może jesteście źli, gniewni – i to ujawniają wasze gesty, mówiąc zwięźle: wszystko co sami czynicie, odzwierciedla się w nim”.

R. Steiner

Budowanie przez szkołę systemu wartości młodego człowieka jest zadaniem bardzo trudnym. Jego realizacji nie można konkretnie określić jak na przykład wyniku matematycznego działania, gdzie sumą dodawania dwa plus dwa zawsze będzie cztery. Zadanie to wymaga bowiem od nauczyciela niezwykle wysokiego poziomu umiejętności pedagogicznych, zarówno w zakresie metodycznym jak i merytorycznym. Innymi słowy można porównać rolę nauczyciela do roli mistrza, który własnym przykładem stanowi wzorzec postępowania w każdej życiowej i edukacyjnej sytuacji. Żeby to właściwie i przede wszystkim efektywnie zrealizować,

nauczyciel musi bez wątpienia stanowić dla swoich uczniów autorytet. Autorytet – pojęcie często pojawiające się w publikacjach czy różnych artykułach związanych tematycznie z oświatą. Wizualnie porównywany do fundamentu stanowiącego podstawę współpracy w relacji uczeń-rodzic-nauczyciel. Warto zastanowić się, czym jest autorytet nauczyciela, jak go zdobyć, a następnie utrzymać. Zwrócić należy uwagę chociażby na kilka podstawowych czynników, które mają znaczący wpływ na tworzenie autorytetu nauczyciela, jak na przykład profesjonalizm, kompetencja, rzetelne i kreatywne podejście do wykonywanego zawodu, autentyzm przekonań i postaw, szacunek, stawianie granic, dojrzała osobowość czy wiedza i pasja.

W jaki sposób nauczyciel – mistrz, będący dla swoich uczniów autorytetem powinien budować u ucznia system wartości i wpływać na formowanie jego postaw? Wydaje się, że najważniejsze to konstruktywnie wykorzystać wszystkie możliwości, jakie nauczyciele tworzą w całym procesie nauczania. Zaczynając od najprostszych jak praca nad sprzyjającym klimatem szkoły, opartym na życzliwości, prawidłowej komunikacji i wzajemnym szacunku w relacji całej społeczności szkolnej czyli uczniów, rodziców, nauczycieli i pracowników.

Czy nauczyciel wypełni stawianą przed Nim rolę w formowaniu postaw dzieci i młodzieży? Odpowiedź na to pytanie należy do konkretnego nauczyciela. Będąc mistrzem i autorytetem dla swoich wychowanków, w maksymalny sposób wykorzystując wszystkie możliwości jakie tworzy szkoła i realizowany w niej proces nauczania na pewno ma ogromną szansę na stanie się dla ucznia mentorem w świecie wartości i kreowania postaw młodego, przygotowującego się do pełnienia określonych ról społecznych, człowieka. Warto również pamiętać, że w tej swoistej „podróży” z uczniem w świecie wartości istotnym elementem jest współpraca z rodzicami i jej spójność z systemem wartości rodziców i obowiązującym prawem.

mgr Teresa Więzkowska

starszy wizytator Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy

Delegatura we Włocławku

Kształtowanie postaw – wychowanie do wartości na podstawie wniosków i spostrzeżeń wynikających z nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty

Wychowanie jako jedno z głównych zadań szkoły realizowane w oparciu o programy poszczególnych zajęć edukacyjnych, programy wychowawcze, programy profilaktyki, koncepcje pracy szkół i placówek stanowi ważny obszar pracy podmiotów objętych nadzorem kuratora oświaty. Badania prowadzone w ramach poszczególnych form nadzoru pedagogicznego w zakresie respektowania norm społecznych wskazują na to, że koncepcje pracy szkół zawierają cele wychowawcze oraz zadania służące ich realizacji na ogół z uwzględnieniem specyfiki środowiska wychowawczego danej szkoły lub placówki. Podobnie jest w przypadku programów wychowawczych, w których można znaleźć wiele ciekawych rozstrzygnięć zarówno w zakresie kształtowania, respektowania jak i promowania pożądanych postaw, zachowań dzieci i młodzieży oraz wymagań w kontekście efektywności pracy szkoły w kwestii wychowania – na ogół z uwzględnieniem wniosków i rekomendacji Ministerstwa Edukacji Narodowej, a także Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty.

Podczas ewaluacji zewnętrznych, kontroli doraźnych dało się zauważyć, że szkoły przywiązują dużą wagę do wychowania patriotycznego i obywatelskiego z uwzględnieniem historii miejscowości, regionu, kraju. Wiele uwagi poświęca się propagowaniu tradycji historycznych, budowaniu świadomości narodowej i obywatelskiej poprzez opiekę nad grobami powstańców, żołnierzy, którzy oddali życie w obronie ojczyzny podczas pierwszej oraz drugiej wojny światowej. Coraz większą popularnością wśród uczniów cieszą się przedstawienia historyczne, występy lub nawet przynależność do grup rekonstrukcyjnych, przedstawienia rocznicowe, wieczornice, spotkania z uczestnikami wydarzeń o charakterze historycznym, „żywe lekcje historii”, zajęcia edukacyjne w muzeum, konkursy historyczne. Mimo rosnącej aktywności szkół w tym zakresie jest jeszcze wiele do zrobienia, zwłaszcza w kontekście najnowszej historii Polski, obchodów świąt państwowych, rocznic narodowych. Szczególnie ważne jest to w szkołach dla młodzieży, w tym ponadgimnazjalnych, w których zmiany programowe wymusiły korektę godzin historii, w tym zmniejszenie liczby zajęć poświęconych państwowości Polski, budowania społeczeństwa odpowiedzialnego za rozwój kraju. Szkoły i placówki realizując różnorodne, zgodne z oczekiwaniami uczniów, zadania z zakresu wychowania patriotycznego i obywatelskiego, przede wszystkim kładą nacisk na zapewnienie bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego uczniom i wychowankom. Powszechnie w szkołach odbywają się na początku roku

szkolnego, zwłaszcza dla uczniów rozpoczynających naukę w szkole, zajęcia integracyjne prowadzone przez pedagogów, psychologów, pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznej, wychowawców odpowiednio do tego przygotowanych. Często uczniowie w ramach wzajemnego poznania się wyjeżdżają na zielone szkoły, biwaki, wycieczki, uczestniczą w imprezach integracyjnych. Powszechność poczucia bezpieczeństwa wśród dzieci klas początkowych szkoły podstawowej, przedszkoli wypracowują poszczególne jednostki oświatowe poprzez planową, ścisłą współpracę z rodzicami, prawnymi opiekunami dzieci, bieżący kontakt ze służbami mundurowymi, które w ramach realizacji swoich zadań statutowych prowadzą w szkołach i placówkach spotkania o charakterze prewencyjnym, pokazy zachowania się w sytuacji bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia. Istotną rolę w upowszechnianiu wiedzy na temat pożądanych zachowań odgrywają różnorodne akcje prowadzone przez sanepid, PCK, Caritas, straż pożarną, leśników, pracowników Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego oraz inne podmioty funkcjonujące na danym terenie. Także starsi uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych deklarują podczas badań ankietowych, wywiadów grupowych, rozmów indywidualnych poczucie bezpieczeństwa w szkołach i placówkach. W przypadku tej grupy respondentów wiodąca tematyka oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych dotyczy przemocy fizycznej, werbalnej, cyberprzemocy, handlu ludźmi, uzależnień, odpowiedzialności karnej za czyny zabronione i niedozwolone.

W oparciu o wyniki prowadzonych w szkołach badań daje się zauważyć niewystarczające zaangażowanie się rodziców w modyfikację szkolnych programów wychowawczych, programów profilaktyki, a także niski stopień partycypacji uczniów w proponowaniu zmian w programach oddziaływań z zakresu wychowania i profilaktyki. Niepokojące są również przypadki braku oceny skuteczności działań wychowawczych, w tym mających na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań.

Mimo iż szkoły prowadzą różnorodne działania profilaktyczne w ramach edukacji antydyskryminacyjnej, które służą podnoszeniu wiedzy i kształtowaniu postawy tolerancji wśród uczniów, jednak nie eliminują całkowicie niepożądanych zachowań w relacjach rówieśniczych. Nie bez znaczenia dla kreowania wśród młodzieży mody na życie bez uzależnień miały działania w ramach rządowego programu „Razem bezpieczniej” nazwane Kujawsko-Pomorskim Przystankiem PaT.

Inicjowanie wspólnoty działań skierowanych przeciwko zjawiskom patologii społecznej z zaangażowaniem młodzieżowego wolontariatu, efektywna współpraca z samorządami, inspirowanie rodziców do pogłębiania wiedzy z zakresu profilaktyki uzależnień niewątpliwie dobrze służy kształtowaniu i utrwalaniu pożądanych postaw.

Znaczenie edukacji regionalnej w wychowaniu młodego pokolenia

„Jest dla mnie oczywistą prawdą, że sentyment do stron rodzinnych trwa dożywotnio (...) i przetrada się w kult „małych ojczyzn”. Tym są dla mnie Kujawy”. Te słowa Marii Danilewicz Zielińskiej są drogowskazem pracy wychowawczej Zespołu Szkół w Stawkach, pracy zmierzającej do kształtowania postawy patriotycznej młodzieży oraz zawierającej się w edukacji regionalnej.

W referacie przedstawiono rolę patrona szkoły w realizacji celów edukacji regionalnej. Pokazano różne jej aspekty, pozwalające na ciekawe, różnorodne działania, przedsięwzięcia, zawarte w podstawie programowej i programie wychowawczym szkoły. Realizowany program wychowawczy oparty na wzorcach osobowościowych patrona jest wizytówką, szyldem szkoły. Wskazuje, że siła wychowania tkwi w konkretnych działaniach i postawach.

Uzasadniono także, że efekty realizacji celów edukacji regionalnej są wyraziste i bezsporne. Służą kształtowaniu poczucia tożsamości regionalnej. Wprowadzają uczniów w świat wartości środowiska i pomagają w identyfikowaniu się z tymi wartościami. Wspierają rozwijanie świadomości historycznej oraz przynależności regionalnej. Poszerzają wiedzę na temat własnego regionu: kultury, tradycji i dziedzictwa kulturowego, wartości autorytetów. Aktywizują społeczność szkolną, wzbudzają emocje, przeżycia i refleksje. Budują postawy patriotyczne i więzi międzypokoleniowe w powiązaniu z tradycjami własnej rodziny. Pozwalają poznać i propagować walory turystyczne małej ojczyzny. Włączają, inspirują, aktywizują instytucje lokalne. W pracy omówiono przykłady szkolnych aktywności, które zamykają się w działaniach poznawczych, twórczych i badawczych. Wykazano znaczenie edukacji regionalnej w wychowaniu młodego pokolenia.

Ewa Giza

Dyrektor Zespołu Szkół Specjalnych dla Dzieci i Młodzieży

Przewlekłe Chorych i Niepełnosprawnych nr 1 w Ciechocinku

Szkoła tylko na chwilę... – jak kształtujemy postawy i wartości

W szybkim rytmie codzienności zazwyczaj nie liczymy mijających chwil. Szkoła od 67 lat wpisuje się w historię uzdrowiska.

Rytm pracy dydaktyczno-wychowawczej Zespołu Szkół Specjalnych nr 1 w Ciechocinku określają „chwile” zawarte w miesięcznych pobytach dzieci i młodzieży z całej Polski w Szpitalu Uzdrawiskowym nr 3 im. dra Markiewicza oraz przebywających na Oddziałach Dziecięcych Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego we Włocławku.

Jak w pełni wykorzystujemy ten czas?

Proces leczenia dzieci przebiega równolegle na płaszczyźnie medycznej i dydaktyczno-wychowawczej. Zapraszając po zdrowie i wiedzę, nauczyciele i wychowawcy tworzą klimat życzliwości i zaufania zapewniają dzieciom i młodzieży przewlekłe chorym i niepełnosprawnym poczucie spokoju i bezpieczeństwa. Dostosowują proces dydaktyczno-wychowawczy do możliwości psychofizycznych dzieci, wskazują mocne strony ucznia, dają szansę rozpoznania i zaprezentowania swoich talentów, uczą pokonywać ograniczenia wynikające ze stanu zdrowia.

Szkoła, rodzina, środowisko

szkolasercemwsi@o2.pl

Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Pocierynie istnieje od 1 września 2011 roku. Organem prowadzącym jest Stowarzyszenie Szkoła Sercem Wsi.

Celem ogłoszonej prelekcji jest pokazanie dobrych praktyk stosowanych w małej, wiejskiej szkole powołanej przez rodziców. Prezentowane są przykłady działań, które ukazują szkołę jako miejsce kultywowania tradycji i propagowania kultury. Działania te wpływają na integrację i aktywność społeczności szkolnej i środowiska lokalnego. We wszystkich przedsięwzięciach prowadzonych w szkole, na pierwszy plan wysuwa się wychowanie do wartości, tak bardzo ważne w życiu młodego człowieka.

Efektom wspólnej pracy jest to, że szkoła istnieje dzięki charyzmie nauczycieli i pomocy rodziców, cieszy się ich zaufaniem, a do placówki przybywa coraz więcej uczniów.

Szkoła żyje od rana do wieczora, otwarta na potrzeby uczniów, rodziców oraz środowiska, łącząca pokolenia – jest Sercem Wsi.

Aneta Jaworska

Dyrektor III Liceum Ogólnokształcącego

im. Marii Konopnickiej we Włocławku

Młody obywatel, patriota – kształtowanie u młodzieży więzi ze szkołą, regionem, ojczyzną

„Wychowanie to w rzeczywistości
twórcza praca kształtująca naszych następców”.

Callaway

W III Liceum Ogólnokształcącym im. Marii Konopnickiej jesteśmy przekonani, że edukacja patriotyczna powinna polegać przede wszystkim na kształtowaniu więzi młodych ludzi ze szkołą, „małą ojczyzną”, rodzinnym krajem. Podejmujemy zatem szereg nietuzinkowych działań, by uczniowie, a później absolwenci naszego Liceum mieli poczucie przynależności do grona Konopniczan, aby byli świadomi swych włocławskich i kujawskich korzeni, by potrafili korzystać z polskiego dorobku intelektualnego i kulturowego, znali dziedzictwo swoich przodków, historię swego narodu i aby w oparciu o tę wiedzę, świadomie i odpowiedzialnie budowali przyszłość swojego kraju.

W pierwszej części dzisiejszego wystąpienia chciałabym podzielić się z państwem informacjami o wybranych projektach i podejmowanych przez nas inicjatywach, realizujących zamysł prowadzenia edukacji patriotycznej poprzez integrowanie całej społeczności konopniczańskiej wokół wspólnej przeszłości oraz obfitującej w sukcesy teraźniejszości szkoły. Nieocenioną rolę w tym zakresie odgrywają przedsięwzięcia utrwalające pamięć o wybitnych nauczycielach, dyrektorach i absolwentach LMK oraz kultywujące szkolne tradycje, rocznice i święta.

Drugą część prezentacji poświęcę realizacji w naszym Liceum edukacji patriotycznej, rozumianej jako budowanie wśród młodzieży poczucia przynależności do swojego regionu, województwa, miasta oraz przygotowywanie jej do wypełniania w dorosłym życiu powinności obywatelskich. Spośród wielu imprez, uroczystości i inicjatyw pragnę wyróżnić udział uczniów LMK w sześciu edycjach ogólnopolskiego programu Centrum Edukacji Obywatelskiej – *Młody Obywatel*, będącego przykładem mądrego i aktywnego uczestnictwa młodych ludzi w życiu lokalnej wspólnoty.

Ostatnią część swojej wypowiedzi pragnę poświęcić kształtowaniu u uczniów LMK postaw patriotycznych, rozumianych jako poczucie dumy narodowej. Jednym z przykładów takich działań są uroczystości szkolne, upamiętniające ważne wydarzenia historyczne. Odbywają się one we wszystkich placówkach, ale to, co nasze Liceum wyróżnia w tym zakresie, to oryginalna forma tych uroczystości: od wykładu multimedialnego poprzez inscenizację i debatę historyczną.

Podejmowane przez nas przedsięwzięcia przynoszą wymiennie efekty. Nasi uczniowie utożsamiają się ze swoją szkołą, miastem, regionem. LMK może poszczycić się laureatami regionalnych i ogólnopolskich konkursów recytatorskich, krasomówczych, ortograficznych, literackich a nawet finalistką Konkursu Ojczyzna Polszczyzna, który odbywał się pod patronatem profesora Uniwersytetu Wrocławskiego, sławnego popularyzatora mowy polskiej – Jana Miodka.

Notatki

KUJAWSKO-POMORSKI KURATOR OŚWIATY

REDAKCJA
MIŁOSZ KŁOBUKOWSKI

SKŁAD I OPRACOWANIE GRAFICZNE
MARTA BASZEWSKA